

NIEWYSŁOWIONY (77) *part praet pass pf*

W pisowni łącznej (70), w rozłącznej (7).

e oraz pierwsze o jasne; -on (11), -ón- (1); -on- : -ón- KochPs (9:1).

sg m N niewysłowiony (8). ◇ G niewysłowion(e)go (1). ◇ D niewysłowion(e)mu (1). ◇ A niewysłowiony (2). ◇ G a. A niewysłowion(e)go (1). ◇ I niewysłowionym (8). ◇ V niewysłowiony (1). ◇ f N niewysłowioną (6). ◇ G niewysłowion(e)j (4), niewysłowion(e) (1) LatHar (4:1). ◇ A niewysłowioną (12). ◇ I niewysłowioną (5). ◇ L niewysłowion(e)j (2). ◇ V niewysłowioną (3). ◇ n N niewysłowioné (6); -é (1), -(e) (5). ◇ G niewysłowion(e)go (1). ◇ A niewysłowioné (4); -é (2), -(e) (2). ◇ pl N subst niewysłowion(e) (1). ◇ G niewysłowionych (5). ◇ A subst niewysłowioné (2); -é (1), -(e) (1). ◇ I f niewysłowion(e)mi (1). ◇ V subst niewysłowioné (2); -é (1), -(e) (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w. s.v. wysłowny.

W funkcji przymiotnika: Taki, którego nie da się określić przy pomocy słów, którego nie da się ogarnąć rozumem, bardzo dużych rozmiarów, w bardzo dużej ilości; inenarrabilis Calag, Vulg, Cn; enarratu a. interpretatu difficilis, nec relatu effabilis, indictus, ineffabilis, inenarratus, inexplicabilis, infandus, innominabilis Cn (77) : KlerWes A; MurzHist Q4v; Calag 532b; Obiaw nádemną niewyłowioné Swé miłosierdzie KochPs 21, 34 [2 r.], 114, 147, 203; Ná tym łtanie będąc/ niewyłowiony pożytek w dużkach ludzkich czynił. SkarŻyw 509, 76, 92, 473; CzechEp 157; Którég [żony] dobroć/ którég wlytd iest nie wyłowiony. KochPieś 39; O IESV Krolu przedziwny/ Zwyćięzco w mocy prześilny: Słodkości niewyłowiona LatHar 64; nogi ich z niewyłowioną pokorą vmywfy [...] blišką mękę twą opowiedział. LatHar 289; Iezu niewyłowiona ozdobo/ y korono świątych pánienek LatHar 341, 75, 133, 145, 158, 181 (28); Bogu chwałá zá niewyłowiony dar iego. WuNT 2.Cor 9/14, s. 431, Aaaaaa2; SkarKaz 457b; GosłCast 9, 20; SkarKazSej 680b.

W połączeniach szeregowych (2): ktoreyby [miłości] Apołtoł nie zwał pewnie nád obyczay miłością wyfoką y głęboką/ łzeroką y też długą: to iest/ ná wlyzłtkie łtrony/ y wlyzelákim łpofobem wielką nielłychaná/ dziwną y nie wyłowioną miłością. CzechRozm 58v; KochPs 210.

W charakterystycznych połączeniach: niewysłowiony(-a, -e) Bog (2), cierpliwość, cnota (2), cud, dar (2), dobroć, dobrotliwość (2), gody, gorliwość, imię, łaska boża, łaskawość, męka, miłosierdzie (5), miłość (3), moc (2), ozdoba, pociecha (7), pokora (3), pożytek (3), radość, siła, sprawa (2), srogość, szczęście, tajemnica (4), ukochanie, wesołość, wstyd, zjednoczenie, złość.

Wyrażenia: »językiem niewysłowiony« (1): tey táiemnice rozumem ludzkim nieogárnioney/ a ięzykiem niewyłowioney LatHar 376.

»Krol niewysłowiony« = Bóg (2): Otworzcie łye wyfokie niedobyté brony/ Krol wieczny łye przybliża/ krol niewyłowiony. KochPs 34, 34.

»nigdy niewysłowiony« (3): W ktorych łłowiech nigdy nie wyłowioną gorliwość (iáko I.M. łam názywa y łobie ią przyczyta) káždy báčzyć może CzechEp 323, 167; SiebRozmysł L.

»niewysłowionym obyczajem« (8): Iezu niewyłowionym obyczáiem cíchy y ćierpliwy LatHar 611; Czárty niewyłowionym obyczáiem łrogie LatHar 670, 35, 190, 229, 327, 410, 680.

»Ociec on niewysłowiony wszyłkich« = Bóg (1): A ták/ áni Abráhám/ áni Izáák/ áni Iakob/ widział oycá onego/ y niewyłowionego wlyłtkich/ y łámego tákże Chriłtułowego Páná CzechEp 197.

»prawie niewysłowiony« (1): Iż kto łobie Czyściec obiecuie/ niewie co mowi/ ponieważ tám męki fą prąwie nie wyłłowione. *WysKaz* 39.

»niewysłowiony Sakrament« = *Eucharystia* (1): áby to włzytko/ co fię iedno/ przy vzywaniu niewyłłowionego Sákrámentu iego opuściło wiadomie/ obo [!] niewiádomie/ ábo y z przypadku iákiego raczył miłóściwie mnie odpuścić *LatHar* 228.

Szeregi: »dziwny a niewysłowiony« (1): Pátrząc ná [práwy twéy włzechmocności. O [práwy dziwné/ á niewyłłowioné *KochPs* 140. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»niedościgły i niewysłowiony« (1): podziękowanie zá onę niedościgłą y niewyłłowioną miłóść/ y włzytkie dobrodzieyftwá Páná twego. *LatHar* 199.

»niewysłowiony a (i) nieogarniony« (2): Ná cześć niewyłłowionemu y nieogárnionemu Bogu/ ktory w Troycy ftráfzliwy y łáfkáwy kroluie ná wieki wiekom Amen. *SkarŻyw* 414; *LatHar* 376.

»niepojęty i niewysłowiony« (1): y gdzie fzcześnie ono niepoięte y niewyłłowione/ záleca fię wiecznością y nieodmiennością. *LatHar* 649.

»wielki, (i) niewysłowiony« [*szyk 2:1*] (3): *LubPs* M4v; *SkarŻyw* 482; Bo wielką y niewyłłowioną moc miáło Páńskie Ciáło. *LatHar* 194. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

Synonimy: *nieopisany, nieskończony, niewymowiony, niewymowny, niewypowiedziany, niewyprawny, niewyrzeczony, niewyznany, niezmierny, ogromny, wielki.*

Cf **NIEWYSŁAWIONY, NIEWYSŁOWNY, WYSŁOWIONY**